

دانشکده اقتصاد
دانشگاه علامه طباطبائی
مدرسه قباستانی مالیات بر درآمد اشخاص

عنوان :

بررسی مقایسه‌ای نظام‌های مالیات بر درآمد اشخاص

باقر درویشی

دانشیار گروه اقتصاد دانشگاه ایلام

تیرماه ۱۴۰۲

سرفصل مباحث :

۱. اصول و اهداف اصلاحات مالیاتی
۲. معرفی و مقایسه سیستم های مالیات بر درآمد اشخاص (PIT)
 - ✓ سیستم مالیات بر مجموع درآمد
 - ✓ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه
 - ✓ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت
۳. بررسی و نقد لایحه اصلاح قانون مالیاتی مستقیم ایران

اصول و اهداف
اصلاحات مالياتي

اصول و اهداف بر انگیزاننده اصلاحات مالیاتی

هدف	توضیحات	اصول
تحقق کارایی اقتصادی	<p style="text-align: center;">موارد زیر تحت تاثیر نظام مالیاتی نباشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) روش های کسب درآمد و روش های هزینه کردن آن (2) انتخاب شکل قانونی یا سازماندهی کسب و کارها (3) انتخاب دارایی ها برای سرمایه گذاری (4) روش های تامین مالی (بدهی در مقابل سهام) (5) ادغام و تملک سایر شرکت ها (6) ازدواج و بچه دار شدن 	<p>خنثی بودن از نظر اقتصادی</p>
<ol style="list-style-type: none"> (1) بهبود تمکین مالیاتی (2) کاهش اخلاص مالیاتی (3) کاهش هزینه های شناسایی و کنترل تخلفات مالیاتی 	<p style="text-align: center;">باعث کاهش موارد زیر می شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) فرار مالیاتی و اجتناب/پرهیز مالیاتی (2) لابی های مختلف برای معافیت ها 	<p>نرخ پایین مالیات</p>
<ol style="list-style-type: none"> (1) کاهش نابرابری (2) بهبود تمکین مالیاتی 	<p>عدالت افقی ، عدالت عمودی و اداراک عدالت</p>	<p>عدالت مالیاتی</p>

اصول و اهداف بر انگیزاننده اصلاحات مالیاتی

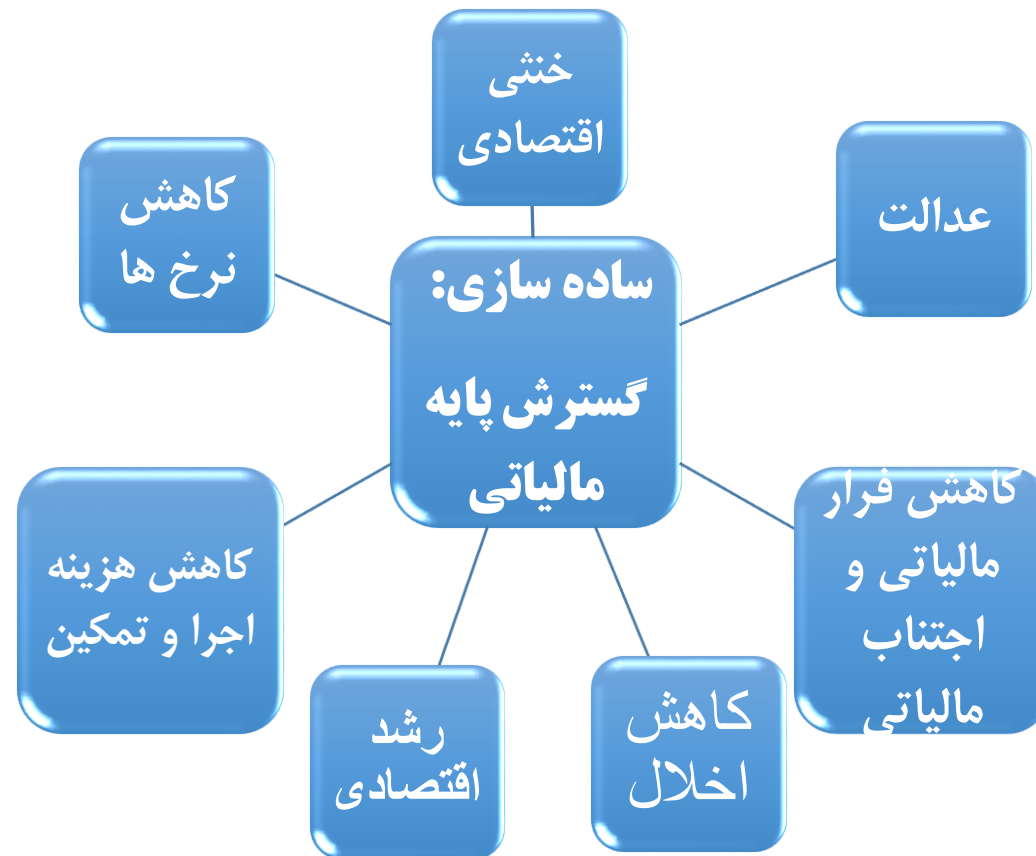
هدف	توضیحات	اصول
<p>(1) کاهش هزینه های اجرا و تمکین</p> <p>(2) گسترش پایه های مالیاتی و کاهش نرخ های مالیات</p>	<p>ساده سازی قانون مالیاتی و اظهارنامه های مالیاتی</p> <p>زمانی محقق می شود که کسورات، معافیت ها و رفتار های ترجیحی مالیاتی تا حد ممکن تعدیل شوند</p>	<p>ساده سازی سیستم مالیاتی</p>
<p>(1) اخذ مالیات از درآمد حقیقی و نه اسمی</p> <p>(2) جلوگیری از بیش برآورد کسورات بهره و کم برآورد هزینه های استهلاک</p>	<p>معافیت های فردی، آستانه های مالیاتی، مخارج بهره ای به عنوان کسورات مالیاتی، درآمد بهره، عایدی سرمایه و همچنین هزینه های مجاز استهلاک باید نسبت به تورم تعدیل شوند</p>	<p>تعدیل نسبت به تورم</p>
<p>تخصیص بهینه منابع</p>	<p>رفتار های ترجیحی مالیاتی با سرمایه گذاری هایی که بدون این رفتار ها توجیه اقتصادی ندارند باعث اتلاف منابع و کاهش رشد اقتصادی می شود.</p>	<p>رشد اقتصادی</p>
<p>(1) جلوگیری از عایدی های بادآورده و زیان های اقتصادی</p> <p>(2) فرصت کافی به مودیان و سازمان مالیاتی برای فهم و اجرای قانون جدید</p>	<p>به جای اجرای ناگهانی (با زمان اندک یا هیچ زمانی برای تعدیل) برخی اجزای اصلاحات مالیاتی باید به تدریج اجرا شوند.</p>	<p>شیوه گذار(از سیستم مالیاتی قدیم به جدید)</p>
<p>(1) جلوگیری از نقض عدالت افقی</p> <p>(2) ساده سازی سیستم مالیاتی (کاهش هزینه اجرا و تمکین)</p>	<p>وجود استثناها، تعدیل ها، تخفیف های مورد به مورد و اعتبارهای مالیاتی در سیستم مالیاتی ضمن ایجاد پیچیدگی به مودیان در شرایط یکسان اجازه می دهد مالیات های متفاوتی پرداخت کنند</p>	<p>اجرای سوبسیدها از طریق مخارج مستقیم و نه سیستم مالیاتی</p>

❖ تنها راه تامین اصول مالیاتی : ساده سازی (گسترش پایه ها و کاهش نرخ های مالیاتی)

□ ساده سازی یعنی : ساده سازی قانون مالیاتی و اظهارنامه های مالیاتی

✓ ساده سازی زمانی محقق می شود که : کسورات، معافیت ها و سایر رفتار های ترجیحی تا حد ممکن حذف یا تعدیل شوند

✓ نتایج ساده سازی : گسترش پایه های مالیاتی ، کاهش نرخ های مالیاتی و کاهش هزینه های اجرا و تمکین

در عمل کشور ها با رفتار های ترجیحی مالیاتی چگونه برخورد می کنند؟

1. **معافیت های مالیاتی:** درآمدهایی است که مطابق قانون نیاز به اظهار آن ها به دولت وجود ندارد.

✓ براساس اطلاعات سال ۲۰۲۰ در مورد ۱۳۰ کشور مورد بررسی موارد زیر معاف از مالیات است :

✓ حدود ۲۰ کشور سود سهام، حدود ۲۷ کشور سود سپرده، حدود ۱۳ کشور سود اوراق قرضه ، ۲ کشور درآمد ناشی از اجاره و در حدود ۲۱ کشور نیز عایدی سرمایه به طور کلی معاف از مالیات است

۲. معافیت پایه :

✓ معافیت پایه سقف درآمد افراد است که مشمول مالیات بر درآمد نمی شود.

✓ از بین ۱۳۰ کشور مورد بررسی ۶۲ کشور یعنی حدود ۴۸ درصد دارای معافیت پایه هستند.

در عمل کشورها با رفتارهای ترجیحی مالیاتی چگونه برخورد می کنند؟

۳. کسورات: عموماً نوع خاصی از هزینه است که مطابق قانون امکان کسر آن از درآمد مشمول مالیات وجود دارد.

الف. کسر استاندارد برای مودی مالیاتی، فرد مودی می تواند مقدار مشخصی از درآمد مشمول مالیات خود را کسر کند (سقف آن توسط قانون تعیین می شود)

✓ **ب. کسورات به ازای همسر و فرزندان:** علاوه بر کسورات استاندارد اعطایی به مودی، به وی اجازه می دهند بابت همسر و فرزندان و افراد تحت تکفل خود نیز سطح مشخصی از درآمد مشمول مالیات خود را کاهش دهد.

✓ **ج. کسورات موردی:** فرد می تواند هزینه های مختلفی که مطابق قانون قابلیت کسر شدن از پایه مالیاتی دارند را گزارش و از درآمد مشمول مالیات خود کسر نماید. از مهم ترین آنها می توان به ۱- هزینه مشاغل ۳- هزینه های تحصیل ۴- هزینه های درمان ۵- هزینه های برنامه های تأمین اجتماعی و صندوق های بازنشستگی ۶- هزینه های بیمه های عمر ۷- سود پرداختی بابت وام مسکن ۸- هزینه های طلاق ۹- جبران زیان کسب و کارها اشاره نمود.

در عمل کشور ها با رفتار های ترجیحی مالیاتی چگونه برخورد می کنند؟

۳. کسورات :

□ ترکیب کسورات مالیاتی در کشورهای مختلف :

- ✓ تعداد ۵ کشور به طور همزمان از هر سه ابزار (کسر استاندارد ، کسورات اعضای خانواده و کسورات موردی)
- ✓ تعداد ۲۷ کشور به طور همزمان از کسر استاندارد و کسورات اعضای خانواده،
- ✓ تعداد ۱۳ کشور به طور همزمان از کسورات استاندارد شخصی و معافیت پایه
- ✓ تعداد ۸ کشور به طور همزمان از معافیت پایه و کسورات استاندارد به ازای همسر و فرزندان استفاده می کنند.

در عمل کشور ها با رفتار های ترجیحی مالیاتی چگونه برخورد می کنند؟

۴. **اعتبار مالیاتی :** اعتبار مالیاتی جزء کسوراتی است که از بدهی مالیاتی فرد کسر می شود.

✓ هدف : جلوگیری از پرداخت مالیات مضاعف یا تشویق حداکثری به هزینه کرد در موارد خاص

✓ اعتبار مالیاتی معمولاً به اشکال زیر است :

✓ اعتبار مالیاتی ثابت

✓ اعتبار مالیاتی به صورت درصدی از مخارج،

✓ اعتبار مالیاتی مربوط به مالیات تکلیفی برخی از منابع درآمدی (مالیات هایی که در منبع پرداخت شده اند)

✓ اعتبار مالیاتی بابت مالیات های پرداخت شده در خارج کشور

در عمل کشور ها با رفتار های ترجیحی مالیاتی چگونه برخورد می کنند؟

۴. اعتبار مالیاتی : ...

بررسی ۱۲۹ کشور براساس آخرین اصلاحات سال ۲۰۲۰-۲۰۲۱ بیانگر آن است که در بین کشورهای دارای سیستم مالیات بر درآمد اشخاص:

✓ تعداد ۷۹ کشور از اعتبار مالیاتی استفاده می کنند.

✓ در ۴۴ کشور، اعتبار مالیاتی ثابت (استاندارد) یا درصدی برای اشخاص حقیقی بکار گرفته می شود.

✓ در بقیه کشورها اعتبار مالیاتی برای مالیات های پرداخت شده در خارج یا مالیات های پرداختی در منبع است.

تعریف سیستم / نظام
مالیاتی

❖ تعریف سیستم / نظام مالیاتی

□ یک نظام مالیاتی دارای سه رکن اساسی زیر است :

1. قوانین و مقررات مالیاتی (پایه‌ها، نرخ‌ها، معافیت‌ها، کسورات و اعتبارات مالیاتی)
2. سازمان اجرایی (پایه محور یا ماموریت محور)
3. مودیان مالیاتی (واحد مالیاتی فرد یا خانوار یا واحد های حقوقی و سازمانی کسب و کار)

□ تعریف درآمد کار و سرمایه

□ جبران خدمات نیروی کار شامل موارد زیر است:

✓ حقوق و دستمزد دریافتی بعلاوه ارزش مزایای جانبی شغلی منهای مخارج ضروری مرتبط با شغل فرد است.

✓ مزایای جانبی شاغل: مستمری بازنشستگی فراهم شده به وسیله کارفرما، طرح های

بازنشستگی، منافع تامین اجتماعی، بیمه سلامت و بیمه حوادث پرداخت شده به وسیله

کارفرمایان، بیمه از کار افتادگی، بیمه عمر، جبران بابت بیکاری

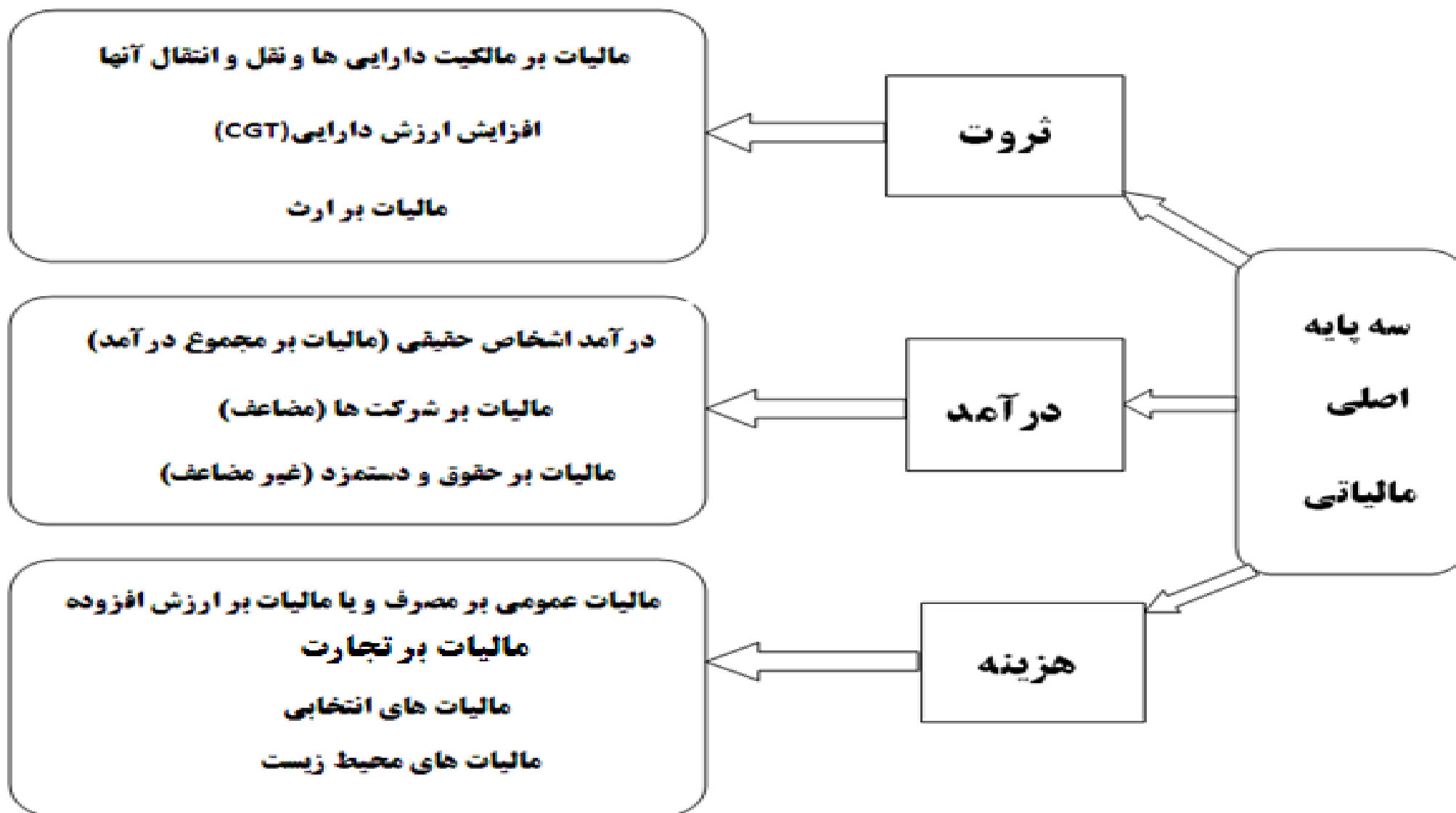
✓ مخارج شغلی: خرید لباس و ابزار کار، حق عضویت در اتحادیه ها و انجمن های حرفه ای

شغلی، مسافرت های شغلی و موارد مشابه آنها

□ درآمد کسب و کارها و درآمد سرمایه به صورت زیر تعریف می شود:

۱- بهره ۲- سود سهام ۳- عایدی سرمایه ۴- درآمد اجاره ای ۵- حق تالیف، حق بهره برداری و حق امتیاز ۶- اجاره منتسب به منزل مسکونی شخصی ۷. سود کسب و کارهای شخصی (مشاغل) ۸. سود شرکت ها

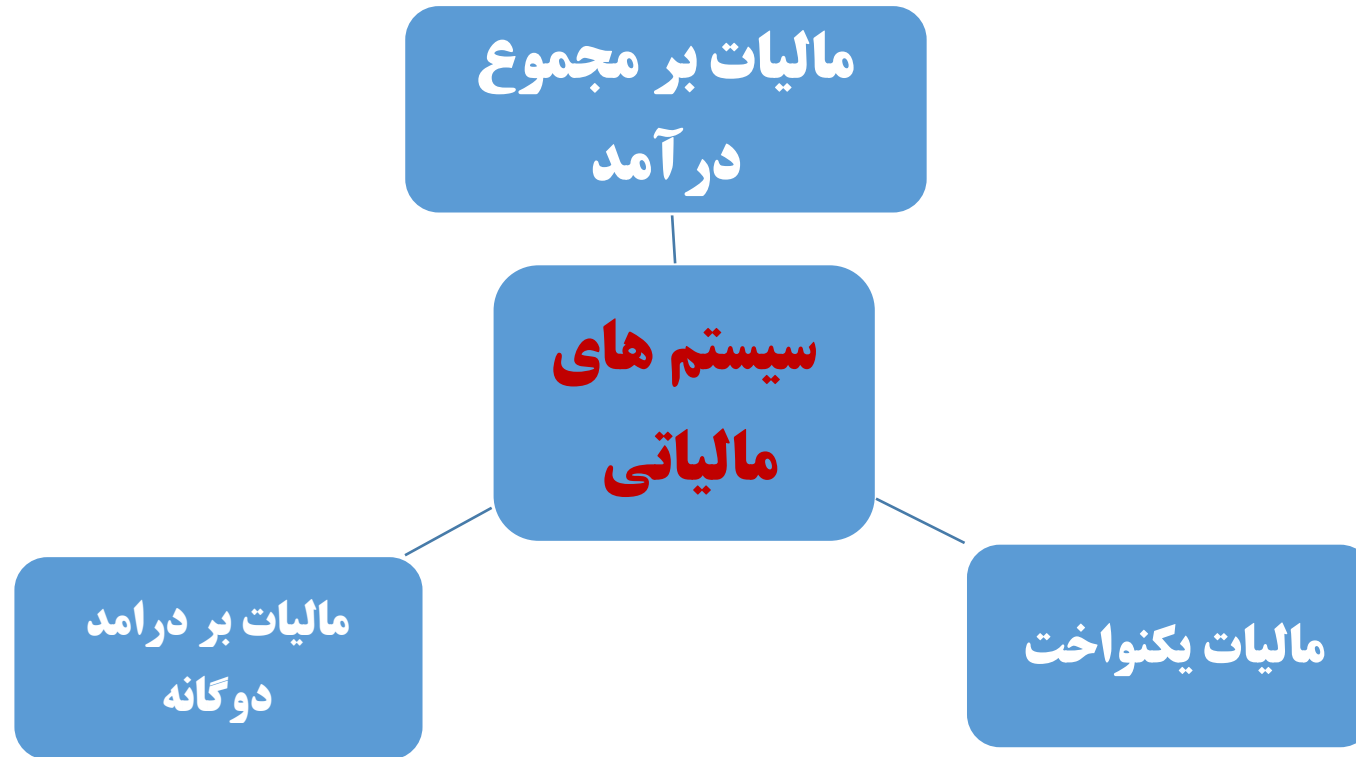
ساختار پایه های یک نظام مالیاتی

❖ معرفی سیستم های مالیات بر درآمد شخصی

سیستم غالب مالیاتی مالیات بر مجموع درآمد است

و مالیات بر درآمد دو گانه و مالیات یکنواخت نسخه های اصلاح تعدیل شده آن هستند. که در اساس مبتنی بر مجموع درآمد هستند.

❖ توزیع جهانی سیستم های مالیات بر درآمد شخصی (سال ۲۰۲۰-۲۰۲۱)

□ ۱۴ کشور سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

✓ کشورهای غیر OECD (۱۰ کشور): **ترکمنستان، قزاقستان، بلغارستان، مقدونیه، بولیوی، گرجستان، روسیه، بلاروس، رومانی، اوکراین،**

✓ کشورهای OECD (۴ کشور): **استونی، مجارستان، جمهوری چک، لیتوانی**

□ ۳۰ کشور سیستم مالیات بر جمع درآمد

✓ کشورهای غیر OECD (۲۰ کشور): **افغانستان، آذربایجان، جمهوری کنگو، اکوادور، گویان، کوزوو، لسوتو، مالاویا، مالزی، مولداوی، موزامبیک، میانمار، نیجریه، پاپوآگینه نو، پاراگوئه، سنگاپور، تانزانیا، تایلند، ترینیداد و توباگو و ونزوئلا.**

✓ کشورهای OECD (۱۰ کشور): **استرالیا، کانادا، شیلی، فرانسه، کره جنوبی، لوکزامبورگ، مکزیک، نیوزیلند، انگلستان، آمریکا**

□ ۸۵ کشور سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

✓ کشورهای غیر OECD (۶۵ کشور): **آلبانی، الجزایر، آنگولا، آرژانتین، ارمنستان، آروبا، بوتسوانا، برزیل، کامبوج، کامرون، چاد، چین، کلمبیا، جمهوری دموکراتیک کنگو، کاستاریکا، کروواسی، قبرس، جمهوری دومینیکا، مصر، السالوادور، فیجی، گابن، غنا، گواتمالا، گینه، هندوراس، هنگ کنگ، هند، اندونزی، عراق، جامائیکا، اردن، کنیا، لانوس، لبنان، لیبی، ماداگاسکار، مالت، موریتانی، مغولستان، مراکش، نامبیا، نیکاراگوئه، پاکستان، فلسطین اشغالی، پاناما، پرو، فیلیپین، پرتغال، رواندا، سنگال، جمهوری صربستان، آفریقای جنوبی، **سودان جنوبی**، سریلانکا، سورینام، سوازیلند، تایوان، تونس، اوگاندا، اروگوئه، ازبکستان، ویتنام، زامبیا و زیمبابوه.**

✓ کشورهای OECD (۲۰ کشور): **شامل اتریش، بلژیک، دانمارک، فنلاند، آلمان، یونان، ایسلند، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، هلند، نروژ، لهستان، جمهوری اسلواکی، اسلوانی، اسپانیا، سوئد، سوئیس و ترکیه، لتونی**

معرفی سیستم
مالیات بر مجموع درآمد

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد

□ تعریف پایه مالیاتی :

➤ نسخه محض سیستم مالیات بر مجموع درآمد از تعریف شانز-هیوج-سیمونز پیروی می کند که دلالت بر پایه مالیاتی شامل ارزش بازاری مصرف به علاوه خالص تغییرات در ثروت به روش تعهدی دارد.

➤ پذیرش مجموع درآمد به عنوان معیار توانایی پرداخت ریشه در این ایده اقتصادی دارد که سطح مصرف سالیانه یک فرد توسط مجموع درآمد سالیانه وی تعیین می شود.

□ تعریف مجموع درآمد :

➤ جمع خالص درآمد حاصل از منابع مختلف درآمدی (درآمد سرمایه شخصی ، درآمد کار ، درآمد کسب و کار ها ، درآمد شرکت ها و دیگر درآمدها منهای کسورات مجاز مالیاتی)

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد

□ نرخ مالیاتی :

➤ جمع خالص درآمد حاصل از منابع مختلف درآمدی فراتر از سقف معافیت پایه (آستانه مالیاتی)، براساس نرخ‌های تصاعدی مشمول مالیات می‌شود.

➤ پذیرش معافیت‌ها و استثنایها :

➤ اساس سیستم مجموع درآمد حذف حداکثری کسورات ، معافیت‌ها و سایر رفتارهای ترجیحی مالیاتی با هدف ساده سازی ، گسترش پایه مالیاتی و در نهایت کاهش نرخ‌های مالیاتی است .

➤ اما در عمل به دلیل برخی ملاحظات سیاسی و اجتماعی ، سادگی، برابری و یا در مواردی که تعریف درآمد و اندازه گیری آن دشوار باشد برخی معافیت‌ها و کسورات اعمال می‌شود .

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد

□ ساختار برکت های مالیاتی و نرخ های مالیاتی در کشور های مجری سیستم مجموع درآمد :

➤ برکت های درآمدی :

✓ کشورهای آذربایجان، ترینیداد و توباگو، لسوتو گویان از ۲ برکت درآمدی و در مالزی از ۱۲ برکت درآمدی ، کشورهای سنگاپور، مکزیک و مالزی دارای ۱۱ برکت درآمدی بودند .

➤ نرخ های مالیات :

✓ میانگین پایین ترین نرخ مالیاتی غیرصفر در تمامی کشورهای این مجموعه ۸/۹ درصد است که این میانگین برای کشورهای زیرمجموعه OECD به ۱۰ درصد افزایش می یابد.

✓ بالاترین نرخ مالیاتی در دامنه ۱۰ درصد (برای پاراگوئه و کوزوو) تا ۴۵ درصد (برای انگلستان، استرالیا، فرانسه) نوسان می کند.

✓ متوسط بالاترین نرخ در کشورهای عضو OECD حدود ۳۹ درصد و در کشورهای غیرعضو ۲۹ درصد است.

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد.....

❖ درآمد شرکت ها و افراد چگونه تجمیع می شوند؟

❖ چرایی تجمیع مالیات بر شرکت ها و مالیات بر درآمد شخصی

✓ حذف تورش در روش های تامین مالی : در اکثر سیستم های مالیات بر شرکت ها، پرداخت های بهره ای از پایه مالیات بر درآمد شرکت ها قابل کسر است در حالی که بازدهی سهام از چنین امتیاز مالیاتی برخوردار نیست. رفتار مالیاتی فوق باعث تورش در روش تامین مالی به نفع بدهی / وام و ضرر سهام می شود

✓ حذف تورش در توزیع یا انباشت سود : همچنین باعث تورش در بازتوزیع سود به نفع افزایش سود های توزیع نشده می شود (این موضوع بستگی به نرخ مالیات بر عایدی سرمایه در مقایسه با سایر نرخ های مالیاتی دارد که در بحث عایدی سرمایه توضیح داده خواهد شد)

❖ در واقع در موضوع تجمیع سه بحث مورد نظر است :

✓ بحث اجرایی (ساده سازی یا پیچیدگی)

✓ بحث تعدیل یا حذف مالیات مضاعف

✓ اصلاح تورش در روش تامین مالی و توزیع سود شرکت ها

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد.....

❖ روش های تجميع مالیات بر درآمد شخصی و مالیات بر شرکت ها

1. روش تجميع کامل: Full integration / Full imputation

□ همه درآمد های شرکت به سهامداران منتسب و در سطح فردی با نرخ مالیات بر درآمد اشخاص مشمول مالیات خواهد شد.

✓ این روش تمایز مالیاتی بین بدهی و سهام، بین سود توزیع شده و سود انباشته شده را حذف می کند.

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد.....

❖ روش های تجمیع مالیات بر درآمد شخصی و مالیات بر شرکت ها

۲. روش تجمیع در مالیات بر درآمد دوگانه

- ❑ برای جلوگیری از مالیات مضاعف بر سود های توزیع شده : بابت مالیاتهای پرداختی در سطح شرکت به سهامداران آن یک اعتبار مالیاتی داده شود که در مقابل پایه مالیات بر درآمد فردی مربوط به سود سهام قابل کسر است
- ❑ برای جلوگیری از مالیات مضاعف بر سود های توزیع نشده/سودهای انباشته : سهامداران اجازه می یابند به افزایش دادن ارزش سهام شان به مقداری برابر با درآمد مشمول مالیات شرکت که در شرکت انباشته شده است.
- ❑ زیرا سود های توزیع نشده به صورت عایدی سهام ظاهر می شوند لذا در موقع محاسبه عایدی سهام ارزش اولیه (زمان خرید) را به میزان سود توزیع نشده افزایش می دهند
- ✓ **در نتیجه مالیات بر درآمد سرمایه فقط بر عایدی سرمایه که ناشی از انباشت سود در شرکت نیست وضع می شود.**
- ✓ در بحث عایدی سرمایه افزایش ارزش سهام ناشی از انباشت سود عایدی غیر واقعی است و نباید مشمول مالیات شود

❖ سیستم مالیات بر مجموع درآمد.....

روش های تجميع مالیات بر درآمد شخصی و مالیات بر شرکت ها

۳. روش ACE (Allowance for Corporate Equity)

❖ در این روش سود نرمال شرکت (ارزش سهام ضرب در یک نرخ بهره مناسب) برآورد می شود و سپس فقط بر رانت های اقتصادی مالیات وضع می شود .

✓ بازدهی نرمال سهام فقط در سطح فردی و رانت های اقتصادی هم در سطح شرکت و هم در سطح فردی مشمول مالیات خواهند شد

□ تحت شرایط زیر شرکت بین بدهی و سهام به عنوان منبع تامین مالی بی تفاوت خواهد بود.

✓ نرخ بهره ای که برای محاسبه ACE بکار می رود برابر نرخ بهره اسمی باشد که به عنوان هزینه بهره بدهی ها پرداخت می شود.

✓ همه بازدهی ها (پرداخت های بهره ای، سود سهام و عایدی سرمایه) در سطح فردی در نرخ مشابهی مشمول مالیات شوند،

❖ ویژگی های مطلوب سیستم مالیات بر مجموع درآمد

1. **مزیت مهم مالیات بر مجموع درآمد رفتار یکسان این سیستم با درآمد حاصل از منابع مختلف درآمدی است که خنثی بودن مالیات نسبت به روش های مختلف کسب درآمد و روش های مختلف سازماندهی کسب و کارها (شرکتی و غیر شرکتی) را نتیجه می دهد.**
2. **سیستم مالیات بر مجموع درآمد، بازتوزیع درآمدها را به شکل موثری از طریق نرخ های تصاعدی ساده می کند، چنین سیستمی پرهیز یا اجتناب مالیاتی از طریق انتقال درآمد از یک منبع درآمدی به منبع درآمدی دیگر را دشوار می سازد و همین امر عدالت افقی، عدالت عمودی و ادراک عدالت مالیاتی را تامین می کند.**
3. **شناسایی فقرا و فسادهای مالی از طریق این سیستم مالیاتی راحت تر انجام می گیرد. بنابراین این سیستم به اجرای هدفمند سیاست های حمایتی کمک کرده و از مفاسد مالی پیشگیری می کند.**
4. **گسترش پایه مالیاتی و به تبع آن کاهش نرخ های مالیات، ویژگی اصلی این سیستم مالیاتی است که کاهش انگیزه های برنامه ریزی مالیاتی، فرار قانونی و غیر قانونی از پرداخت مالیات را در پی خواهد داشت که در نهایت منجر به بهبود تمکین مالیاتی و کاهش هزینه های اجرایی مرتبط برای شناسایی و کنترل تخلفات مالیاتی می شود.**

❖ چالش های سیستم مجموع در آمد

1. بدون تعریف درست آستانه معافیت با حجم بالایی از اظهار نامه های مالیاتی روبرو خواهیم شد
2. نیازمند سیستم جامع اطلاعات مالیاتی است که تراکنش های مالی مودیان را رصد کند.
3. به دلیل ایجاد شفافیت مالی با مخالفت های سیاسی گروه های ذینفع مواجه می شود.
4. وضع مالیات بر عایدی سرمایه به روش تعهدی دشوار است
5. محاسبه درآمد ضمنی مسکن شخصی و مزایای جانبی شغلی دشوار است
6. تبعیض بر علیه درآمد های متغیر (در سیستم جدولی موجود نیز این مشکل برقرار است)
7. عدم لحاظ رقابت پذیری و تحرک پذیری بین المللی برخی پایه های مالیاتی

معرفی سیستم
مالیات بر درآمد دوگانه

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

❖ علت اصلی روی آوردن به این سیستم مالیاتی خصوصا در کشورهای نوردیک:

- ✓ سرمایه نسبت به نیروی کار تحرک پذیری بین المللی بیشتری دارد
- ✓ رقابت کشورها در جذب سرمایه خارجی از طریق مشوق های مالیاتی
- ✓ در سیستم مجموع درآمد به این مسئله توجه نشده و درآمد سرمایه و کار هر دو مشمول نرخ تصاعدی می شوند

❑ **چالش:** صاحبان سرمایه به سهولت می توانند از طریق آن به خارج کشور و یا گزارش نکردن درست درآمدها از پرداخت نرخ های بالای مالیات فرار کنند.

❑ **راه حل:** سیستم مالیات بر درآمد دو گانه به دنبال رفتار مالیاتی متفاوت با درآمد های کار و سرمایه (به نفع درآمد سرمایه) است

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

□ چرا سرمایه تا این اندازه مورد توجه مدل های اقتصاد کلان و سیستم های مالیاتی است ؟

1. سرمایه برای تامین مالی سرمایه گذاری ها در اقتصاد ضروری است
2. به عنوان ابزاری برای انتقال ثروت در طی زمان عمل کند
3. سرمایه می تواند مزایای مصرف (مصرف آینده) ایجاد کند و به عنوان ثروت انباشت شود.
4. سرمایه می تواند از نسلی به نسل دیگر و از کشوری به کشور دیگر انتقال یابد.
5. درآمد سرمایه نسبت به درآمد کار به طور نابرابرتر توزیع شده است.

نتیجه : از دیدگاه بازتوزیعی و بدون توجه به مسئله کارایی مالیات های بر سرمایه به عنوان ابزاری مناسب برای مبارزه با نابرابری دیده می شوند.

سوال : اما از دیدگاه کارایی آیا باید بر سرمایه مالیات وضع شود یا خیر ؟ و رابطه نرخ مالیات بر سرمایه و کار باید چگونه باشد؟

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

در اینجا دو سؤال اصلی مطرح است :

1. آیا باید بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود یا خیر؟
2. رابطه بین نرخ مالیات بر درآمد سرمایه و نرخ مالیات بر درآمد کار باید چگونه باشد؟

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

1. آیا باید بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود یا خیر؟

□ **قاعده کورلت و هاگ (۱۹۵۳):** برای حداکثر کردن کارایی (کاهش بار اضافی مالیات) و جلوگیری از اخلاف در جانشینی کار - فراغت افراد باید:

نرخ مالیات بر کالاهای مکمل فراغت < نرخ مالیات کالاهای جانشین فراغت

✓ از طرفی چون مالیات بر درآمد سرمایه نوعی مالیات بر مصرف آینده است، بنابراین اگر درجه مکملی مصرف آینده در مقایسه با مصرف فعلی با فراغت بیشتر باشد باید مالیات بیشتر نیز بر مصرف آینده (درآمد سرمایه) وضع شود و بالعکس.

□ **در عمل شواهد زیادی برای تایید قاعده فوق وجود ندارد (یعنی مصرف حال و آینده مکمل های یکسانی برای فراغت هستند) لذا:**

✓ براساس الگوهای بین نسلی استدلال می شود، حتی اگر درآمد حاصل از سرمایه ثروتمندان بیشتر از فقرا باشد، دولت از وضع مالیات بر درآمد سرمایه منع می شود

✓ زیرا منشاء توزیع نابرابر درآمد سرمایه، توزیع نابرابر دستمزدها است که ناشی از تفاوت در سرمایه انسانی است و از طریق وضع مالیات تصاعدی بر درآمد کار می توان این توزیع را اصلاح نمود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

1. آیا باید بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود یا خیر؟

❑ **کروسل و همکاران، (۲۰۰۰): وضع مالیات بر سرمایه از دیدگاه برابری**

✓ دلیل اینکه مدل‌های پویای انباشت سرمایه بر بهینه بودن نرخ مالیات صفر بر درآمد سرمایه تأکید می‌کنند این است که:

✓ در این مدل‌ها فرض می‌شود که ذخیره بالاتر سرمایه، سطح دستمزدهای حقیقی را برای سطوح مختلف مهارت نیروی کار به یک نسبت افزایش می‌دهد.

✓ با این حال شواهد تجربی بسیاری وجود دارد که نیروی کار ماهر در مقایسه با نیروی کار غیرماهر مکمل قوی‌تری برای سرمایه است که این دلالت دارد بر اینکه:

✓ انباشت سرمایه گرایش به افزایش دستمزد نسبی کارگران ماهر دارد

✓ کارگران ماهر در مقایسه با کارگران غیرماهر برای کسب درآمدی یکسان نیاز به ساعات کار کمتری دارند

✓ عدم محدودیت برای کنترل این رفتار، توانایی دولت برای توزیع مجدد از کارگران ماهر به کارگران غیرماهر را کاهش می‌دهد.

✓ نتیجه: بنابراین از دیدگاه برابری توصیه می‌شود که بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

1. آیا باید بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود یا خیر؟

چاملی (۲۰۰۱): وضع مالیات بر سرمایه از دیدگاه کارایی

□ در شرایط وجود محدودیت‌های اعتباری و بازار رقابتی ناقص، وضع مالیات بر درآمد سرمایه از نظر کارایی نیز

قابل توجیه است. زیرا در شرایط وجود محدودیت‌های اعتباری:

✓ مصرف‌کنندگان مجبور به افزایش پس‌انداز احتیاطی می‌شوند

✓ از اینرو مصرف با انباشت پس‌انداز احتیاطی مرتبط می‌شود.

✓ در این صورت مالیات بر درآمد سرمایه به توزیع مجدد از وضعیت‌های مصرف بالا به وضعیت‌های با مصرف پایین کمک می‌کند.

□ نتیجه: بنابر این وضع مالیات بر سرمایه از دیدگاه کارایی نیز قابل توجیه است

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

❖ نتیجه گرفتیم که وضع مالیات بر درآمد سرمایه در یک اقتصاد بسته از دو جنبه کارایی و برابری قابل توجیه است. اما سوالی که همچنان باقی است، این است آیا نرخ مالیات بر درآمد سرمایه و درآمد کار باید یکسان در نظر گرفته شوند یا برخورد متمایز با این دو نوع درآمد بهینه است؟

❖ گوردن، ۱۹۸۶: نرخ پایین تر مالیات بر درآمد سرمایه

□ وضع مالیات با نرخ های بالا بر درآمد سرمایه موجب فرار سرمایه از کشور و انتقال کامل مالیات به نیروی کار می شود

✓ زیرا فرار سرمایه باعث کاهش شدت سرمایه‌بری و ناکارایی در تولید می‌شود.

✓ بنابراین وضع مالیات بر مستقیم بر درآمد کار استراتژی بهتری است .

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

پاسخ دو سوال زیر :

1. آیا باید بر درآمد سرمایه مالیات وضع شود یا خیر ؟
2. اگر پاسخ سؤال اول مثبت است در اینصورت رابطه بین نرخ مالیات بر درآمد سرمایه و نرخ مالیات بر درآمد کار باید چگونه باشد ؟

پاسخ سوال اول: از دیدگاه برابری و کاری نرخ مالیات مثبت برای سرمایه توصیه می شود

پاسخ سوال دوم : مسئله تحرک پذیری بالای سرمایه و مشکلات مرتبط با وضع مالیات بر درآمد سرمایه با منبع خارجی گرایش به سمت کاهش نرخ مالیات بر درآمد سرمایه در مقایسه با نرخ مالیات بر درآمد کار را به وجود می آورد.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

❖ شیوه رفتار سیستم مالیات دوگانه با درآمدهای کار و سرمایه :

1. **نرخ های مالیات :** نرخ پایین و یکنواخت مالیات بر درآمد سرمایه اشخاص و درآمد شرکت ها و نرخ های تصاعدی برای مالیات بر درآمد کار

2. **رابطه نرخ ها :** نرخ یکنواخت مالیات بر درآمد سرمایه و شرکت ها با نرخ مالیات بر درآمد کار در اولین طبقه درآمدی برابر است.

3. **فقدان مالیات مضاعف :** حذف مالیات مضاعف بر سود های توزیع شده و توزیع نشده با بکار گیری سیستم تجمیع کامل یا سیستم مالیات بر درآمد دوگانه (در بحث تجمیع مالیات بر شرکت ها و افراد بحث شد)

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

❖ نرخ های مالیات و برکت های درآمدی در کشورهای مجری :

□ تعداد براکت های درآمدی :

✓ در کشورهای ایرلند، کرواسی، گواتمالا، جامائیکا، لیبی، ماداگاسکار و صربستان از ۲ براکت درآمدی و در پاکستان و آنگولا از ۱۲ براکت درآمد در جدول مالیاتی استفاده می شود.

✓ بیشترین فراوانی تعداد طبقات درآمدی، عدد ۴ و ۵ براکت است و کشورها عمدتاً از انتخاب تعداد براکت های بالا اجتناب نموده اند

✓ در واقع هر چه تعداد براکت های درآمدی کمتر است، نرخ مالیاتی پایین بالاتر است و بالعکس

□ نرخ های مالیات :

✓ پایین ترین نرخ مالیاتی : از ۲ درصد در لبنان، پاکستان و هنگ کنگ تا ۲۶ درصد در تونس تغییر می کند.

✓ بالاترین نرخ مالیاتی : در دامنه ۷ درصد (برای گواتمالا) تا ۵۶ درصد (برای دانمارک) نوسان می کند.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه

❖ شیوه برخورد با درآمد مشاغل :

درآمد مشاغل به دو جزء درآمد سرمایه و درآمد کار تفکیک می شود :

- اگر درآمد مشاغل مشمول مالیات بر درآمد کار در نرخهای تصاعدی شود درآمد سرمایه در مقایسه با سیستم مالیات بر درآمد دوگانه مشمول مالیات سنگین تری می شود
- در مقابل اگر درآمد مشاغل با نرخ پایین و یکنواخت مالیات بر درآمد سرمایه مشمول مالیات شود در این صورت مودی مالیاتی (صاحب شغل آزاد) از مالیات تصاعدی بر درآمد حاصل از کار فرار خواهد کرد.
- برای جلوگیری از چنین رفتار نابرابر مالیاتی، ضروری است که درآمد مشاغل به دو جزء درآمد حاصل از کار و درآمد حاصل از سرمایه تفکیک شود.

□ روش تفکیک درآمد کار و سرمایه مشاغل :

- ✓ مشاغل مختلف دسته بندی و بر اساس یکسری شاخص ها میزان سرمایه آنها برآورد شود
- ✓ با بکارگیری نرخ بازدهی اوراق خزانه یا سپرده های بانکی و اضافه نمودن جایزه ریسک که می تواند برای مشاغل مختلف متفاوت باشد میزان درآمد سرمایه آنها برآورد شود.
- ✓ با باقی مانده سود نیز به عنوان درآمد کار رفتار خواهد شد.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه : برخی سوالات مهم

۱- آیا نرخ مالیات یکنواخت پایین بر درآمد سرمایه باید برای کل بازدهی سرمایه بکار رود یا فقط بر بازدهی نرمال اعمال می‌شود؟

□ زمانی که سیستم دوگانه اولین بار در کشورهای نوردیک ارائه شد:

✓ نرخ یکنواخت مالیات بر درآمد سرمایه برای کل بازدهی سرمایه در نظر گرفته شد

✓ و بازدهی منتسب به سرمایه کسب و کارهای کوچک شامل صرف ریسکی سخاوتمندانه شد

□ اما در سال ۲۰۰۶ نروژ سیستم مالیاتی خود را به نسخه دیگری تغییر داد که در آن:

✓ نرخ مالیات یکنواخت بر درآمد سرمایه فقط برای بازدهی نرمال سهام بکار می‌رود.

✓ درآمد سهامداران (سود سهام بعلاوه عایدی آنها) که مازاد بر نرخ بازدهی نرمال منتسب است، با نرخی بسیار نزدیک به بالاترین نرخ نهایی مالیات بر درآمد نیروی کار مشمول مالیات می‌شود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه : برخی سوالات مهم

۲- هنگام تعیین نرخ بازدهی منتسب به دارایی کسب و کار، سیاست گذاران باید تصمیم بگیرند که صرف ریسک را به این نرخ اضافه کنند یا خیر؟

پاسخ : به رفتار مالیات با زیان‌ها بستگی دارد

□ اگر قوانین مالیاتی اجازه جبران زیان‌ها را بدهد و نرخ نهایی مالیات بر درآمد مشاغل طی زمان ثابت باشد

✓ نیازی به لحاظ کردن صرف ریسک در نرخ بازدهی منتسب به درآمد سرمایه نیست.

✓ زیرا در حقیقت در این حالت سیستم دوگان ریسک‌پذیری را تشویق می‌کند.

□ در عمل در قوانین مالیاتی معمولاً به دلیل احتمال بالای ریسک سوء استفاده، به ندرت جبران کامل زیان تعریف می‌شود

✓ نیاز است که صرف ریسک در نرخ بازدهی منتسب به درآمد سرمایه وارد شود

✓ در غیر اینصورت سیستم دوگان ریسک‌پذیری سرمایه گذاران را کاهش خواهد داد

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه : برخی سوالات مهم

۳. آیا سیستم دوگانه عدالت افقی را نقض می کند؟

✓ چنانچه عدالت مالیاتی بر مبنای درآمد سالیانه سنجش شود: سیستم مالیات بر درآمد دوگانه اصل عدالت افقی را نقض می کند

✓ اما اگر درآمد طول عمر به جای درآمد سالیانه مبنای قرار می گیرد: در صورت متفاوت بودن الگوهای پس انداز و مصرف طول عمر دو فرد با درآمد یکسان، ارزش فعلی مالیات پرداختی آنها بسیار نزدیک به هم خواهد بود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه: برخی سوالات مهم

۴. وضع نرخ مالیات یکنواخت و پایین بر درآمد سرمایه چه مزایایی دارد؟

✓ **جلوگیری از وضع مالیات سنگین بر درآمد سرمایه به دلیل تورم:** معمولاً درآمد سرمایه نسبت به تورم تعدیل نمی شود پس اگر درآمد سرمایه با نرخ بالا مشمول مالیات شود باعث می شود اشکال زیادی از درآمد سرمایه مشمول مالیات های سنگین گردد.

✓ **جلوگیری از خروج سرمایه:** با وجود تحرک بین المللی بالای سرمایه، وضع نرخ بالای مالیات بر درآمد سرمایه ریسک خروج سرمایه از کشور را در پی دارد.

✓ **جلوگیری از قفل شدن دارایی ها در مالیات بر عایدی سرمایه:** مالیات تصاعدی بر عایدی سرمایه اثر قفل شدن دارایی ها را تشدید می کند. وضع نرخ پایین یکنواخت بر درآمد سرمایه از این آثار اخلاقی از جلوگیری می کند.

✓ **جلوگیری از آربیتراژ مالیاتی:** به دلیل یکسان کردن نرخ مالیات بر درآمد شرکت و نرخ مالیات بر درآمد سرمایه افراد.

❖ سیستم مالیات بر درآمد دوگانه: برخی سوالات مهم

۵. وضع نرخ مالیات یکنواخت و پایین بر درآمد سرمایه چه معایبی دارد؟

- ✓ **نقض عدالت عمودی** : نرخ یکنواخت پایین برای درآمد حاصل از سرمایه ممکن است اصل عدالت عمودی را تحلیل ببرد زیرا درآمد حاصل از سرمایه تمایل به تمرکز در دهک‌های بالای درآمدی دارد.
- ✓ **ایجاد مفر برای پرهیز / اجتناب مالیاتی** : از طریق جلوه دادن درآمد کار به شکل درآمد سرمایه

✓ مثال برای پرهیز مالیاتی :

- ✓ کارآفرین ممکن است از طریق انتقال بخشی از دارایی غیر کسب و کار (به عنوان مثال بخشی از دارایی حقیقی و خودرو که برای مصرف شخصی بکار می‌روند) از حوزه فعالیت خصوصی به حوزه فعالیت کسب و کار منتفع شود.
- ✓ کارآفرین با اضافه کردن به دارایی ثبت شده کسب و کار یک دارایی با درآمد مشمول مالیات اندک یا صفر ایجاد می‌کند زیرا دارایی پایه برای محاسبه درآمد سرمایه افزایش می‌یابد.

معرفی سیستم
مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ مقدمه

□ طی چند دهه گذشته رقابت اقتصادی کشورها از طریق ابزارهای مالیاتی، باعث کاهش نرخهای مالیات بر فعالیتهای مولد (سرمایه گذاری، پس انداز، عایدی سرمایه و ثروت) شده اند.

□ یکی از این اصلاحات اجرای سیستم مالیات یکنواخت است که انقلابی جهانی در اصلاحات مالیاتی نام گرفته و یک محیط باز برای سرمایه گذاری و رشد اقتصادی ایجاد می کند.

در این زمینه گرکو (۲۰۰۴) استدلال می کند که :

«کشورها در سراسر جهان درک کرده اند که برای رقابت در اقتصاد جهانی باید

تا حد ممکن اقتصادشان را به محیطی مطلوب برای شرکتهای بین المللی تبدیل کنند

در این ارتباط، مالیات یکنواخت پاسخی منطقی به تقاضا برای ایجاد چنین محیطی است.»

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ تاریخچه

- ✓ در سال ۱۹۶۲ فریدمن یک مالیات بر درآمد فدرال با نرخ ۲۳.۵ درصد را برای آمریکا پیشنهاد کرد، به طوری که حداکثر این نرخ در سال ۱۹۸۰ باید به ۲۰ درصد می رسید.
- ✓ سپس هال-رابوشکا (۱۹۸۳ و ۱۹۸۵) طرح‌های مالیات یکنواخت را برای آمریکا مطرح کردند.
- ✓ طی سال‌های ۱۹۹۵-۲۰۱۱:
- ✓ تعداد ۲۸ کشور این سیستم را اجرایی کرده‌اند
- ✓ اکثراً جزء کشورهای در حال گذار اروپای شرقی و دیگر کشورهای غیر اروپایی مانند هنگ کنگ بودند
- ✓ در اروپای غربی فقط ایسلند مالیات یکنواخت دارد.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ شکل های مختلف مالیات یکنواخت :

۱- مالیات بر درآمد با نرخ واحد: وضع مالیات با نرخ واحد بر تمام درآمدهای تحصیل شده اشخاص توام با یک آستانه معافیت

۲- مالیات یکنواخت (مالیات بر ارزش افزوده آمریکایی پیشنهادی هال و رابوشکا): وضع مالیات با نرخ واحد بر برخی از قسمت‌های درآمدهای تحصیل شده اشخاص توام با معافیتی برای یک مقدار محدود درآمد به صورت سالیانه.

۳- مالیات بر ارزش افزوده اروپایی: وضع مالیات با نرخ واحد بر خرید (یا مصرف) کالاها و خدمات درون یک اقتصاد.

❖ در ادامه مبانی، نرخ و پایه مالیات پیشنهادی هال و رابوشکا به عنوان نسخه محض و اولیه سیستم مالیات یکنواخت بیان می‌شود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ مشخصه های کلیدی :

- مالیات یکنواخت به معنی وضع نرخ واحد، همراه معافیت های فردی و حذف سایر کسورات و سایر معافیت ها است.
- اصل کلیدی مالیات یکنواخت این است که درآمد دقیقاً باید فقط یکبار و تا آنجا که ممکن است در مبدأ آن مشمول مالیات شود.
- در مالیات یکنواخت هیچ فعالیت اقتصادی به دلایل مالیاتی بر دیگری برتری داده نمی شود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ پایه های مالیاتی در سیستم مالیات یکنواخت هال-رابوشکا :

1. پایه مالیات بر درآمد نیروی کار (مالیات بر حقوق و دستمزد)

2. پایه مالیات بر کسب و کارها

- ✓ هر دو پایه مذکور با یک نرخ واحد و یکسان مشمول مالیات می شوند.
- ✓ علیرغم یکسان بودن نرخ مالیات، محاسبه پایه مالیاتی برای آنها به طور جداگانه تعیین می شود
- ✓ افراد مکلفند برای هر یک از دو پایه مالیاتی مذکور اظهارنامه های جداگانه ای تکمیل نمایند.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

❖ نرخ های مالیاتی در سیستم مالیات یکنواخت:

❑ براساس مبانی نظری در سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت، درآمدهای حاصل از نیروی کار و سرمایه با نرخ ثابت و یکنواختی مشمول مالیات می شود.

❑ اما تجربه کشورها نشان می دهد :

✓ رویه یکسانی در تمام کشورهای مجری این سیستم مالیات بر درآمد اتخاذ نشده است.

✓ در ۶ کشور با نرخ یکنواخت تمامی درآمدهای حاصل از کار و سرمایه را مشمول مالیات می کنند

✓ در ۸ کشور، یک نرخ اصلی را اعلام می کنند و نرخهای ترجیحی بالاتر یا پایین تری را روی برخی از پایه های درآمدی اعمال می نمایند.

✓ میانگین نرخ اصلی ۱۴ کشور مجری سیستم مالیات یکنواخت در سال ۲۰۲۰ حدود ۱۴ درصد است

✓ کشورهای ترکمنستان، قزاقستان، بلغارستان و مقدونیه و رومانی دارای نرخ اصلی ۱۰ درصد

✓ کشورهای استونی و گرجستان نرخ مالیاتی ۲۰ درصدی را دارند.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

1. پایه مالیات بر دستمزد و حقوق :

- حاصل جمع حقوق، دستمزد و مستمری های بازنشستگی است، مشارکت های بازنشستگی جزء کسورات قابل قبول است.
- ✓ برای تصاعدی کردن سیستم مالیاتی فقط درآمد مزاد بر معافیت های فردی و خانواده مشمول مالیات می شود.

❖ توضیح در مورد شیوه برخورد با مستمری های بازنشستگی :

- ❖ در روش اول پرداختی شاغلین برای بازنشستگی جزء کسورات مالیاتی نیست و هنگام بازنشستگی مقرری دریافتی آنها نیز معاف از مالیات است.
- ❖ در روش دوم پرداختی شاغلین برای بازنشستگی جزء کسورات مالیاتی محسوب می شود و هنگام بازنشستگی مقرری دریافتی آنها مشمول مالیات می شود.
- ✓ بر اساس توضیحات مذکور سیستم مالیات یکنواخت از روش دوم پیروی می کند.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

نمونه اظهارنامه مالیات بر دستمزد شخصی در سیستم مالیات یکنواخت

مالیات بر حقوق و دستمزد فرم ۱		۱۹۹۵
	شغل فرد	نام و نام خانوادگی فرد (اگر اظهارنامه مشترک است نام و نام خانوادگی همسر)
	شغل همسر	شماره تأمین اجتماعی فرد
	شماره تأمین اجتماعی همسرش	آدرس منزل شخصی
1		۱. حقوق و دستمزد
2		۲. مستمری و مزایای بازنشستگی
3		۳. کل جبران خدمات نیروی کار (جمع ۱ و ۲)
4(a)		۴. معافیت‌های شخصی ۱۶۵۰۰ دلار برای زوجی که اظهار نامه مشترک پر می‌کنند (a) ۹۵۰۰ دلار برای مجردین (b) ۱۴۰۰۰ دلار برای سرپرست خانوار که اظهار نامه تکی پر می‌کنند (c)
4(b)		
4(c)		
5		۵. تعداد وابستگان بدون در نظر گرفتن همسر
6		۶. معافیت شخصی برای وابستگان (سطر ۵ ضرب در ۴۵۰۰ دلار)
7		۷. کل معافیت فردی (جمع ردیف‌های ۴ و ۶)
8		۸. جبران خدمات نیروی کار مشمول مالیات (۳ منهای ۷ اگر منفی شد صفر)
9		۹. مالیات (۱۹ درصد ضرب در سطر ۸)
10		۱۰. مالیات کسر شده از دستمزد توسط کارفرما
11		۱۱. تعهد مالیاتی (ردیف ۹ منهای ۱۰ اگر مثبت شد)
12		۱۲. درخواست (ادعای) بازپرداخت (ردیف ۱۰ منهای ۹ اگر مثبت شد)

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

۲. پایه مالیات بر کسب و کارها :

- ✓ هدف از مالیات بر کسب و کارها وضع مالیات بر کسب و کار نیست
- ✓ زیرا اساساً این افراد (صاحبان کسب و کارها) هستند و نه کسب و کارها که مالیات پرداخت می کنند.
- ✓ ایده مالیات کسب و کارها جمع آوری مالیاتی است که صاحبان کسب و کار نسبت به درآمد تولید شده بوسیله کسب و کار متعهد به پرداخت آن می باشند.

□ خلاصه :

- ✓ مالیات کسب و کارها یک مالیات گسترده به شکل کسر در مبدأ (مالیات تکلیفی) است که بر همه نوع درآمد (به استثنای حقوق و دستمزد و مستمری های بازنشستگی که مشمول مالیات بر دستمزد شخصی می باشند) با نرخ واحد وضع می گردد.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

۲. پایه مالیات بر کسب و کارها

□ مزایای تکلیفی بودن (کسر در مبدا) مالیات بر کسب و کارها و اعمال نرخ واحد در سیستم مالیات یکنواخت:

1. ساده‌سازی قابل توجهی را نتیجه می‌دهد

2. کارکرد درآمدی سیستم مالیاتی را بهبود می‌بخشد.

✓ چرا که همه درآمد تحصیل شده افراد از فعالیت‌های کسب و کار (مانند بهره‌های پرداخت شده، سود سهام، یا هر نوع دیگری از پرداخت به صاحبان کسب و کار) قبل از رسیدن به دست صاحبان کسب و کارها، مالیات آنها پرداخت می‌شود.

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

۲. پایه مالیات بر کسب و کارها

➤ آیا می توان مالیات تکلیفی در سطح کسب و کارها را با نرخ پلکانی دریافت کرد؟

- ✓ در سیستم نرخ پلکانی ، کسب و کار باید نرخی که برای هر یک از صاحبانش قابل بکارگیری است را پیدا کرده و آن را برای درآمدی که در کسب و کار برای صاحب آن تولید شده بکار گیرد.
- ✓ بعد از این مرحله برای بررسی اینکه آیا کسب و کار نرخ مالیات درست را برای صاحبان آن گزارش کرده، سازمان مالیاتی باید یک کسب و کار و صاحبان آن را با هم ممیزی کند.
- ✓ حال فرض کنید یکی از صاحبان کسب و کار اشتباه کرده و بعداً کشف شود که مودی در طبقه مالیاتی بالاتری قرار دارد، در این صورت برای جمع آوری مالیات درست، کسب و کار مجبور است مجدداً اظهارنامه را تکمیل کند.

□ به همین دلیل اگر نرخهای پلکانی بکار گرفته شوند مالیات بر کسب و کارها باید در مقصد از صاحبان آن جمع آوری شود

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

۲. پایه مالیات بر کسب و کارها:.....

خلاصه بحث

- ✓ مالیات کسب و کارها یک مالیات گسترده به شکل کسر در مبدا بر همه شکل های درآمد غیر از حقوق و دستمزد و مستمری های بازنشستگی است.
- ✓ این مالیات با سرمایه گذاری در کارخانه، ماشین آلات، تجهیزات و زمین به عنوان مخارج قابل قبول مالیاتی رفتار می کند (سیستم استهلاک آنی)
- ✓ زیان واحد های تولیدی در دوره راه اندازی به عنوان کسورات مالیاتی به صورت نامحدود به آینده منتقل می شود و حتی بهره نیز به آن تعلق می گیرد

❖ سیستم مالیات بر درآمد یکنواخت

فرم مالیات بر کسب و کار در سیستم مالیات یکنواخت

کشور		نام کسب و کار
مختص اصلی		آدرس خیابان
		کد پستی، ایالت، شهر
1		۱- درآمد ناخالص حاصل از فروش
2(a)		۲- هزینه‌های قابل قبول مالیاتی
2(b)		خرید کالاها، خدمات و مواد اولیه (a)
2(c)		دستمزد، حقوق و مستمری بازنشستگی (b)
3		خرید تجهیزات سرمایه‌ای، ساختمان‌ها و زمین (c)
4		
5		۳- کل هزینه‌های قابل قبول (جمع 2(a), 2(b), 2(c))
6		۴- درآمد مشمول مالیات (سطر یک منهای ۳)
7		۵- مالیات (۱۹ درصد خط ۴)
8		
9		۶- انتقال به جلو از سال ۱۹۹۷
10		۷- بهره مقدار انتقال یافته به جلو (۶ درصد خط ۶)
		۸- انتقال به جلو در سال ۱۹۹۸ (جمع ۶ و ۷)
		۹- تعهد مالیاتی (۵ منهای ۸ اگر مثبت باشد)
		۱۰- انتقال به جلو به ۱۹۹۸ (۸ منهای ۵ اگر مثبت باشد)

منبع: هال و رابوشکا، ۱۹۹۵

مزایای مالیات یکنواخت

❖ آیا سیستم مالیات یکنواخت تصاعدی است؟

❖ در جدول زیر نرخ نهایی تمامی افراد یکسان و معادل ۲۰ درصد است اما نرخ متوسط با افزایش سطح درآمد افزایش می‌یابد و در واقع تصاعدی است.

مقایسه نرخ نهایی و نرخ متوسط مالیات تحت مالیات یکنواخت با نرخ ۲۰ درصد (ارقام به دلار و درصد)

افراد	درآمد افراد	مالیات بر ۱۰۰۰۰ دلار اول	مالیات بر بقیه درآمد	کل تعهد مالیاتی	نرخ نهایی مالیات	نرخ متوسط مالیات
A	۱۵۰۰۰	*	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰	۶,۶
B	۳۰۰۰۰	*	۴۰۰۰	۴۰۰۰	۲۰	۱۳,۳
C	۶۰۰۰۰	*	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰	۱۶,۶
D	۱۰۰۰۰۰	*	۱۸۰۰۰	۱۸۰۰۰	۲۰	۱۸

مزایای مالیات یکنواخت

1. برخورد مالیاتی یکسان با درآمد ناشی از کار و سرمایه و جلوگیری از اجتناب مالیاتی ناشی از انتقال درآمد

✓ هر زمان که شکل‌های مختلف درآمد با نرخ‌های متفاوتی مشمول مالیات شوند
یا

✓ مؤدیان مختلف با نرخ‌های متفاوتی مواجه باشند

✓ مفری برای اجتناب از پرداخت مالیاتی از طریق انتقال درآمدها ایجاد خواهد شد. این همان چیزی است که در سیستم دوگانه به عنوان نگرانی اصلی مطرح بوده است.

مزایای مالیات یکنواخت

۲. ساده بودن سیستم مالیاتی:

✓ ویژگی مشترک همه نسخه‌های پیشنهادی مالیات یکنواخت ارائه و معرفی یک نرخ واحد توام با لغو همه یا اکثر کسورات و معافیت‌ها است که از این حیث مبتنی بر اصل سادگی و تا حد زیادی نسبت به سیستم مالیات بر جمع درآمد مبتنی بر ساختار تصاعدی، ساده‌تر می‌باشد.

✓ البته صرفاً با اتکاء بر نرخ‌های مالیات یکسان نمی‌توان به طور قطعی سیستم مالیات یکنواخت را نسبت به ساختار تصاعدی ساده‌تر انگاشت، بلکه تعریف پایه مالیاتی نیز می‌تواند مؤثر باشد. چرا که :

✓ ممکن است استدلال شود در ساختار نرخ تصاعدی بعد از تنظیم پایه مالیاتی، اعمال نرخ‌های جدولی تصاعدی به جای نرخ یکنواخت کار چندان پیچیده‌ای نیست. اگرچه این مسئله تا حدی درست است،

✓ اما وجود تعداد زیادی از طبقات درآمدی در مقایسه با روش یکنواخت ممکن است فهم سیستم و اینکه در واقعیت چه مقدار به عنوان مالیات پرداخت می‌شود را برای مؤدیان پیچیده‌تر و سخت‌تر می‌کند.

مزایای مالیات یکنواخت

۳. بالا بودن کارایی سیستم مالیاتی:

✓ نرخ‌های تصاعدی با افزایش درآمد افراد انگیزه‌های فرار قانونی (اجتناب مالیاتی) و فرار غیر قانونی از پرداخت مالیات افزایش می‌دهند که در نتیجه درآمد مالیاتی و کارایی سیستم مالیاتی را به طور منفی تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

✓ اکثر روش‌های پیشنهادی برای اجرای مالیات یکنواخت عملاً منجر به کاهش بالاترین نرخ‌های نهایی مالیات بر درآمد اشخاص می‌شوند

✓ کاهش در درآمدهای مالیاتی حاصله از این موضوع با کاهش در معافیت‌ها و کاهش انگیزه‌ها برای اجتناب و فرار مالیاتی جبران می‌شود.

✓

❖ **کاهش نرخ‌های مالیات بر درآمد شخصی احتمالاً دارای اثر مثبت بر عرضه کار و پس‌انداز و کاهش آثار اخلازی سیستم مالیاتی است.**

مزایای مالیات یکنواخت

۴. وجود معافیت مالیاتی مستقل از درآمد و آثار مثبت بر توزیع مجدد درآمد:

✓ در یک سیستم مالیات تصاعدی افراد با درآمد بالا در مقایسه با افراد با درآمد متوسط و پایین در موقعیت بهتری برای سود بردن هزینه های قابل قبول مالیاتی و معافیت ها قرار دارند

✓ اما برقراری عدالت اجتماعی در سیستم یکنواخت نه از طریق نرخهای تصاعدی بکله به واسطه در نظر گرفتن معافیت های شخصی مستقل از درآمد و مبتنی بر حداقل هزینه زندگی انجام می گیرد .

□ به عنوان مثال:

✓ در نظر گرفتن کسورات (هزینه های قابل قبول مالیاتی) برای آموزش ، سلامت ، هزینه های مسکن و... در صورتی ارزشمند است که فرد دارای درآمد مشمول مالیات کافی برای کسر کردن آنها باشد که معمولاً فقرا از آنها بهره مند نمی شوند.

مزایای مالیات یکنواخت

۵. امکان استهلاک سریع هزینه سرمایه گذاری:

✓ در سیستم مالیات یکنواخت هزینه سرمایه گذاری در همان سال اول مستهلاک می شود،

✓ در سیستم جمع درآمد هزینه های سرمایه گذاری در نرخ های تنازلی و در طی چندین سال مستهلاک می شوند

✓ بنابراین، مالیات یکنواخت به طور کامل سیستم پیچیده کسورات استهلاک را حذف و با کوتاه کردن بازه زمانی (در همان سال اول) آن تشکیل سرمایه در اقتصاد را بهبود می بخشد

۶. عدم وصول مالیات مضاعف بر پس انداز:

✓ در سیستم مالیات یکنواخت زمانیکه یک فرد درآمد کسب و پس انداز می کند، مشمول مالیات نمی شود، بلکه فقط زمانی که بازدهی پس انداز را بدست می آورند مالیات آن را پرداخت می کنند.

✓ در سیستم جمع درآمد افراد یک مرتبه زمانی که درآمد کسب و پس انداز می شود و مرتبه دیگر زمانی که بازدهی پس انداز را بدست می آورند مالیات آن را پرداخت می کنند.

مزایای مالیات یکنواخت

۷. برخورد مالیاتی ساده و شفاف با کسب و کارهای چند ملیتی:

□ در سیستم جمع درآمد:

- ✓ فرآیند مالیات ستانی از عملیات شرکت‌های یک کشور در خارج مبتنی بر ترکیبی پیچیده از اصل مبدأ (در کشور محل خلق درآمد) و اصل مقصد (در کشور محل سکونت سرمایه گذار) است
- ✓ چرا که عملیات شرکت‌های یک کشور در خارج مشمول مالیات می‌شوند و مؤدی مالیاتی در مقابل مالیاتی که در خارج پرداخت کرده در داخل کشور اعتبار مالیاتی دریافت می‌کند.

□ سیستم مالیات یکنواخت:

- ✓ با وضع مالیات به شکلی سازگار بر همه درآمد کسب و کارها در مبدأ (مالیات تکلیفی)، راه حلی روشن برای فعالیت شرکت‌های چند ملیتی ارائه می‌کند.

مقایسه سه سیستم مالیاتی

مقایسه سیستم مجموع درآمد و نسخه های بعدی آن

سیستم سازگار با این اصول	اصول	
سیستم مالیات یکنواخت	سادگی	
سیستم مالیات یکنواخت	کارایی	
سیستم مالیات دوگانه	بر اساس درآمد طول عمر	عدالت عمودی
سیستم مالیات بر مجموع درآمد	بر اساس درآمد سالیانه	
سیستم مالیات دوگانه	بر اساس درآمد طول عمر	عدالت افقی
سیستم مالیات یکنواخت	بر اساس درآمد سالیانه	
سیستم های مالیات بر مجموع درآمد و یکنواخت	عدالت افقی و عمودی بر اساس ترکیب درآمد	
سیستم مالیات دوگانه	حصول درآمد کافی در یک محیط رقابت بین المللی	
سیستم مالیات یکنواخت	کاهش هزینه اجرایی	
سیستم مالیات یکنواخت	کاهش هزینه تمکین مالیاتی	
سیستم مالیات بر مجموع درآمد سیستم مالیات یکنواخت	جلوگیری از انتقال درآمد بین منابع مختلف	

مقایسه لایحه اصلاح قانون
مالیات های مستقیم
با
سیستم های معرفی شده

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول اصلاحات مالیاتی : گسترش پایه های مالیاتی

نحوه برخورد با معافیت ها در لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم

1. **حذف معافیت ناشی از تمکین** (کاهش ۱ تا ۱۰ درصدی در نرخ مالیات ماده ۱۳۱ برای هر ۱۰ درصد افزایش در درآمد ابرازی نسبت به سال گذشته)
2. **حذف معافیت ۱۰۰ درصد درآمد املاک** (برای مالکان مجتمع های مسکونی بیش از ۳ واحد)
3. **حذف معافیت درآمد حقوق پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران** اعم از نظامی و انتظامی، مشمولان قانون استخدامی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و آزادگان (تا سقف ۴ برابر معافیت پایه) وزارت اطلاعات (تا سقف ۶ برابر معافیت پایه)
4. **حذف معافیت حقوق و دستمزد** (۵۰ درصد بخشودگی برای کارکنان شاغل در مناطق کمتر توسعه یافته)
5. **حذف معافیت کامل درآمد کشاورزی**: تا سقف چهار برابر معافیت پایه با نرخ صفر و مازاد ان مشمول با نرخ های ماده ۱۲۹
6. **حذف معافیت کامل سود سپرده ها و جوایز**: معافیت حذف شد و تا سقف دو برابر معافیت پایه ماده ۱۲۹ معاف است و مابقی به نرخ ۱۰ درصد

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول اصلاحات مالیاتی : گسترش پایه های مالیاتی

نحوه برخورد با معافیت ها در لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم

1. **حذف معافیت درآمد سهام :** مطابق نرخ های ماده ۱۲۹ مشمول می شود
2. **حذف معافیت های درآمد صادراتی :** به استثنای موارد زیر بقیه معافیت ۱۰۰ درصدی دارند : مواد معدنی ، صنایع فلزی ، محصولات فلزی و پتروشیمی و پالایشگاه ها که ارزش آنها کمتر از ۱۲۰ درصد میانگین قیمت جهانی باشد، مواد معدنی غیر فلزی خام و فراوری شده تا عیار ۹۹ درصد و ۵۰ درصد صادرات محصولات خام کشاورزی
3. سود اوراق مشارکت : همچنان معاف است
4. **معافیت مشاغل در مناطق آزاد به مدت ۲۰ سال :** بعد ۲۰ سال (تولیدی ، هتل و گردشگری ۶۰ درصد درآمد با نرخ صفر ، سایر فعالیت ها جز طلا و نقره و مسکوکات ۳۰ درصد معاف ، مشارکت خارجیان ۱۰ درصد به معافیت ها اضافه می شود)

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

نرخ های مالیات بر اشخاص حقیقی در لایحه

براکت مالیاتی سالیانه و نرخ مالیات		منابع درآمدی مشمول مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی
۱۰٪	۳۰ تا ۶۰ میلیون تومان	جمع درآمد اشخاص حقیقی
۱۵٪	۶۰ تا ۱۲۰ میلیون تومان	
۲۰٪	۱۲۰ تا ۲۴۰ میلیون تومان	
۲۵٪	۲۴۰ تا ۴۸۰ میلیون تومان	
۳۵ درصد	مازاد بر ۴۸۰ میلیون تومان	
مودی مالیاتی ۲,۵ میلیون ماهیانه (۳۰ میلیون تومان سالیانه) همسر مودی ۷۵۰ هزار تومان ماهیانه (۹ میلیون تومان سالیانه) فرزند مودی ۵۰۰ هزار تومان ماهیانه (۶ میلیون تومان سالیانه)		معافیت پایه
1. هزینه دارو و درمان طبق تعرفه دولت 2. حق بیه درمانی تا سقف ۳۰ میلیون تومان 3. هزینه آموزش تا دبیرستان تا سقف ۳۰ میلیون تومان 4. با ندادن اسناد برای بند های ۱ و ۳ می توان ۴,۵ میلیون تومان لحاظ شود 5. هزینه اجاره تا ۴۵ میلیون تومان 6. سود وام خرید مسکن تا سقف ۳۰ میلیون تومان		کسورات قابل قبول

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

عدالت مالیاتی بر اساس توانایی پرداخت نقض شده است

خط فقر مطلق سرانه ماهیانه در سال ۱۴۰۲ بر اساس ۲۳۰۰۰ کیلوکالری در روز	معافیت پایه ماهیانه سرانه به میلیون تومان	معافیت پایه ماهیانه خانوار به میلیون تومان	بعد خانوار
2,600,000	۲,۵	۲,۵	۱
	۱,۶۲۵	۳,۲۵	۲
	۱,۲۵۰	۳,۷۵۰	۳
	۱,۰۶۲۵	۴,۲۵۰	۴
	۰,۹۵۰	۴,۷۵۰	۵

معافیت پایه برای همه خانوارها با ابعاد مختلف کمتر از خط فقر مطلق است
 قسمت عمده امتیازات به کسورات داده شده است که فقط برای افراد ثروتمند قابل استفاده است
 در حالیکه معافیت پایه باید حداقل مبتنی بر خط فقر نسبی در همان سال تعریف شود

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

وضعیت فقر بر اساس بعد خانوار در سال ۱۳۹۹

بعد خانوار	سهم جمعیتی (به درصد)	فقر سرشمار (به درصد)	شکاف فقر (به درصد)
۱-۲ نفره	۱۳/۶۳	۳۴/۴	۱۱/۱
۳-۴ نفره	۵۷/۱۵	۵۵/۸	۱۹/۱
۵-۶ نفره	۲۴/۶۶	۷۷	۳۳/۵
بالای ۶ نفر	۴/۵۷	۹۱/۴	۵۰

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

نرخ مالیات شرکت ها

نرخ مالیات	نوع شرکت
۱۵٪	جمع درآمد شرکت های ایرانی
۲۵٪	حقوقی خارجی
۳۰٪	حقوقی ایرانی (غیر انتفاعی و نهادهای عمومی غیر دولتی که هدف تاسیس تقسیم سود نیست) اگر فعالیت اقتصادی داشته باشند
۱۲,۵٪	شرکت های تعاونی سهامی عام
۱۲,۵٪	شرکت های دانش بنیان در ۵ سال اول
شبیه اشخاص حقیقی رفتار می شود	مشارکت های مدنی

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

تعدیل نسبت به تورم

□ در تبصره ۱ ماده ۱۲۹ لایحه قید شده که معافیت های پایه هر ساله **متناسب با نرخ تورم** تعدیل شوند

✓ باید واژه **متناسب با نرخ تورم** به **دقیقا برابر با نرخ تورم** تغییر کند

در این صورت دچار خزش براکتی

و

سوء استفاده در تفسیر توسط سیاست گذار

شبیه تعدیل حقوق ها نسبت به تورم نخواهیم شد نخواهیم شد

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

ساده سازی

1. حذف بسیاری از معافیت ها موجب ساده سازی سیستم مالیاتی خواهد شد
2. در بخش کسورات خانوار ها سیستم پیچیده خواهد شد برای رفع این چالش :
 - ✓ بهتر بود به جای دریافت اسناد متناسب با هزینه خانوار ها برای ارقام ذکر شده کسورات استاندارد با رقم مشخص تعریف می شد .
 - ✓ یا بهتر این بود که سقف معافیت های پایه متناسب با خط فقر سنبی اصلاح شود
- 3- مکلف نمودن سازمان مالیاتی به تهیه اظهار نامه پیش فرض برای مودیان حقوقی (تبصره ۲ ماده ۱۱۰) و حقیقی (ماده ۱۳۰) موجب کاهش قابل توجه در هزینه های تمکین برای مودیان خواهد شد

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

عدالت مالیاتی

1. تهیه اظهارنامه های حقیقی و حقوقی پیش فرض توسط سازمان مالیاتی و اصلاح آنها توسط مودی براساس اسناد الکترونیکی (+)
2. تغییر واحد مالیاتی از فرد به خانوار (+)
3. رفتار یکسان مالیاتی با مشاغل و مزد و حقوق بگیران و درآمد سرمایه شخصی (+)
4. مشمول مالیات کردن حقوق بازنشستگی (-)
5. وجود معافیت های پایه مختلف و نرخ های مختلف برای فعالیت های مختلف اقتصادی (-)
 - ✓ معافیت پایه فعالیت های کشاورزی ۲ برابر جزء ۱ بند الف ماده ۱۲۹
 - ✓ معافیت پایه ۴ تا ۶ برابری بقیه افراد برای برخی حقوق بگیران خاص
 - ✓ نرخ اتحادیه های تعاونی ۱۲,۵ درصد
 - ✓ نرخ شرکت ها ۱۵ درصد
 - ✓ نرخ مالیات برای شرکت های دانش بنیان در ۵ سال اول ۱۲,۵ درصد
6. تلکیفی بودن / اخذ در مبدا برخی منابع و غیر تکلیفی بودن برخی سیستم را پیچیده می کند

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

عدم دقت در نحوه برخورد با حقوق بازنشستگی

در بند ۵ ماده ۹۱ ق م م ۱۳۹۴:

حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری و پایان خدمت و خسارت اخراج و بازخرید خدمت و وظیفه یا مستمری پرداختی به وراث و حق سنوات و حقوق ایام مرخصی استفاده نشده. از پرداخت مالیات معرف است

در بند ۵ ماده ۹۱ لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم:

حقوق بازنشستگی **سالانه تا سقف ۴ برابر معافیت پایه جزء ۱ بند الف ماده ۱۲۹ این قانون (یعنی ۳۰ میلیون تومان در سال)** و وظیفه و مستمری و پایان خدمت و خسارت اخراج و بازخرید خدمت و وظیفه یا مستمری پرداختی به وراث و حق سنوات و حقوق ایام مرخصی استفاده نشده. از پرداخت مالیات معرف است

توجه:

1. یا باید حق بازنشستگی در هنگام اشتغال **جزء کسورات قانونی باشد** و سپس بر حقوق بازنشستگی مالیات وضع شود
2. یا باید حق بازنشستگی در هنگام اشتغال **جزء کسورات قانونی نباشد** و سپس بر حقوق بازنشستگی مالیات وضع نشود

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

تغییر واحد مالیاتی از فرد به خانوار (تبصره ۱ ماده ۱۳۰)

- ✓ سرپرست خانوار برای خود و اشخاص تحت تکفل زیر ۱۸ سال مکلف به ارائه اظهار نامه مالیاتی مشترک است
- ✓ در صورت درخواست همسر مودی برای ارائه اظهار نامه مشترک به سازمان مالیاتی و پذیرش مودی تکلیف اظهارنامه مجزا از همسر مودی ساقط است
- ✓ سرپرست خانوار می تواند تسلیم اظهار نامه مشترک با اشخاص تحت تکفل بالای ۱۸ سال خورد را نیز بپذیرد

مقایسه سیستم مالیاتی ایران با اصول و اهداف برانگیزاننده اصلاحات مالیاتی

بکاگیری سیستم استهلاك آنی برای سرمایه گذاری

نوع فعالیت ها : سرمایه گذاری (غیر از زمین و خودرو) اشخاص حقوقی غیر دولتی در واحد های تولیدی ، معدنی، بیمارستان و مراکز درمانی ، هتل ها و مراکز اقامتی گردشگری (ماده ۱۳۲)

میزان کسورات استهلاك در سال اول از درآمد مشمول مالیات همان سال یا سالهای بعدی : برای همه مناطق ۵۰ درصد و برای مناطق کمتر توسعه یافته ۱۰۰ درصد

ملاک فاصله هوایی : شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران ، ۵۰ کیلومتری اصفهان و ۳۰ کیلومتری سایر مراکز استان ها

توصیه :

- ✓ بهتر است برای تشویق سرمایه گذاری سیستم استهلاك آنی برای کلیه فعالیت های فاقد آثار خارجی منفی بدون لحاظ فاصله جغرافیایی اعمال شود
- ✓ لازم است در مشوق های مذکور به آلودگی های محیط زیست توسط فعالیت ها توجه شود.

لایحه اصلاحی قانون مالیات های مستقیم شبیه کدام سیستم مالیاتی است ؟

لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم	سیستم مالیات بر درآمد دوگانه	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ درآمد شرکت ها : نرخ یکنواخت برابر طبقه دوم درآمد کار ✓ مالیات بر درآمد کار : نرخ های تصاعدی ✓ درآمد سرمایه شخصی : نرخ های تصاعدی 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ درآمد سرمایه و شرکت ها: نرخ پایین و یکنواخت مالیات برابر پایین ترین نرخ بر درآمد کار ✓ مالیات بر درآمد کار : نرخ های تصاعدی 	نرخ مالیاتی
<p>عدم تفکیک به درآمد کار و سرمایه باعث می شود که مشاغل سرمایه بر تنبیه شوند</p>	<p>تفکیک درآمد مشاغل به درآمد کار و سرمایه</p>	مشاغل
<ul style="list-style-type: none"> ➤ شرکت ها با نرخ ۱۵٪ ➤ مالیات بر درآمد سهام و سود سپرده : ✓ سود سهام اشخاص حقیقی مشابه نرخ های تصاعدی درآمد کار ✓ سود سپرده تا سقف ۶۰ میلیون معاف و مازد بر آن مشمول نرخ های تصاعدی نیروی کار 	<p>یکسان است</p>	<p>یکسان بودن نرخ مالیات بر شرکت ها و سرمایه اشخاص</p>
<p>امکان تبدیل درآمد شکل های مختلف سرمایه به هم به دلیل نرخ های متفاوت</p>	<p>جلوگیری از تبدیل درآمد شکل های مختلف سرمایه به هم با وضع نرخ یکنواخت یکسان برای همه</p>	اجتناب مالیاتی
<p>نرخ مالیات اشخاص حقوقی خارجی ۲۵٪ ولی نرخ مالیات اشخاص حقوقی ایران ۱۵٪</p>	<p>اصل کلیدی در ایجاد سیستم دوگان</p>	رقابت پذیری بین المللی

پشهادات برای اصلاح لایحه

بکارگیری سیستم مالیات یکنواخت با مشخصه های زیر :

1. بکارگیری نرخ یکنواخت ۱۵٪ برای همه منابع درآمدی
2. کسر در مبدا مالیات از همه منابع درآمدی با نرخ ۱۵ درصد و در نظر گرفتن سیستم استرداد سالیانه مبتنی بر اظهارنامه
3. اصلاح معافیت پایه به شرح زیر و لغو بقیه کسورات مرتبط با اشخاص (غیر از هزینه های کسب و کار)
 - ✓ تا سقف خط فقر نسبی برای مودی ، همسر و افراد بزرگسال
 - ✓ تا سقف ۷۰ درصد خط فقر نسبی برای هر بچه
 - ✓ ۳. تحت پوشش قرار دادن بیماران خاص و فقرا از طریق مخارج مستقیم بودجه ای
4. بکارگیری استهلاک آنی برای همه شکل های سرمایه گذاری (غیر از زمین و خودرو)
5. تحت پوشش قرار دادن عایدی سرمایه املاک و مستغلات و سهام (افزایش قیمت در اثر خدمات دولت)
6. ابطال همه مبادلات غیر رسمی که از کانال هایی غیر از دفتر ثبت اسناد رسمی انجام میشود با تعریف یک دوران گذار منطقی
7. پذیرش پرداخت ها و دریافت های الکترونیکی و ابطال موارد غیر این با تعریف یک دوران گذار منطقی
8. تهیه اظهارنامه پیش فرض برای کلیه مشمولین توسط سازمان امور مالیاتی

پایان

با تشکر از توجه شما